

सभामा पेश गरेको मिति: २०८१/०३/१०

सभाबाट पारित गरेको मिति: २०८१/०३/२६

सभाध्यक्ष ज्यू,

मालिका गाउँपालिका गुल्मीको गाउँसभाको सोही अधिवेशनमा यहाँहरूलाई हार्दिक स्वागत गर्दछु। यस गरिमामय सभा समक्ष मालिका गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष ८१/८२ को वार्षिक विकास कार्यक्रम सम्बोधन गर्न पाउँदा म गौरवान्वित महशुस गरेको छु। यस अवसरमा म सर्वप्रथम नेपाल राष्ट्रको रक्षा, सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना एवम् मुलुकको सर्वाङ्गीण विकास, समृद्धि र अग्रगमनको लागि विभिन्न समयमा भएका राजनीतिक परिवर्तन, १० वर्षे महान जनयुद्ध, १९ दिने जन आन्दोलन सशस्त्र सङ्घर्ष एवम् आन्दोलनमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात सहिदप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। देशमा राजनीतिक परिवर्तनको लागि नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने श्रद्धेय नेतागणसहित सम्पूर्ण नेपालीमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु।

स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ मा जनताको अभिमत प्राप्त गरी गाउँ सभा सदस्यको रूपमा दुइ आर्थिक वर्षमा विभिन्न जिम्मेवारीमा रही आफ्नो कर्तव्य निर्वहन गरिसकेका छौं। यस अवधिमा जनताको निकटतम रहेको स्थानीय सरकारको रूपमा सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माण कार्य गरिरहँदा विभिन्न अवसर तथा चुनौतीहरूको पहिचान गरेका छौं। संविधान कार्यान्वयन, स्थानीय तहदेखिनै सङ्घीयताको सबलीकरण, आर्थिक क्रियाकलापको वृद्धि, उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, रोजगारी सिर्जना, सुशासन प्रवर्द्धन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार र सरलीकरण, नागरिकमैत्री शासन प्रणालीको स्थापना तथा भ्रष्टाचार नियन्त्रण मुख्य प्राथमिकता रहेका छन्। सुशासनलाई संस्थागत गर्न, विकास निर्माणको कार्यलाई तीव्रता दिन र सेवाप्रवाहमा सारभूत र आम मालिका वासिले अनुभूति गर्नसक्ने सुधार गर्न सक्ने स्पष्ट कार्ययोजनाका साथ मालिका गाउँपालिका अघि बढेको छ।

"मालिका गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार: कृषि, पर्यटन, सामाजिक विकास र पूर्वाधार" भन्ने दीर्घकालिन सौँचका साथ विकास कार्यलाई नीति तथा लक्ष्यमा आधारित बनाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले तर्जुमा गरिएको मालिका गाउँपालिकाको प्रथम पन्चवर्षीय आवधिक योजना(२०८०।८१ देखि २०८४।८५) ले परिलक्षित गरेका गन्तव्य प्राप्ति

लागि पर्यटन, उर्जा, कृषि, उद्योग, भौतिक पूर्वाधार, मानव संशाधन, र सुशासन गरि मुख्य सात सम्बाहक पहिचान गरिएका छन्। यी संवाहकहरूको कुशल व्यवस्थापनका लागि नेपालको संविधान,सोहौ योजना, लुम्बिनी प्रदेशको आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य,मध्यमकालिन खर्च संरचना र मालिका बासिको विकासको चाहाना तथा राजनीतिक दलहरूको विकासप्रतिको प्रतिवद्धता र जनप्रतिनिधिको लगाव साधक बनेका छन्।

सभाध्यक्ष ज्यू तथा सम्पूर्ण सभा सदस्य ज्यूहरू:

अब म आ.ब.८१/८२ का बजेट तर्जुमाका आधारहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु:

नेपालको संविधानको भाग १९ मा स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी व्यवस्था,अनुसूची-८ र ९ मा रहेको स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूची,विद्यमान संघीय,प्रादेशिक,स्थानीय सरकारका कानून,दिगो विकासका लक्ष्यहरू प्रमुख आधारका रूपमा रहेका छन्।स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ तथा मालिका गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका(कार्यविभाजन)नियमावली, २०७४ बमोजिम गठित विभिन्न समिति(आर्थिक विकास समिति,सामाजिक विकास समिति,पूर्वाधार विकास समिति,सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति,वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति,स्रोत अनुमान तथा बजेट निर्धारण समिति,बजेट तथा कार्यक्रम समिति,राजस्व परामर्श समिति),लेखा समिति, सुशासन समिति,शिक्षा समिति बाट प्राप्त सिफारिस,प्राथमिकिकरण,पृष्ठपोषण,सुझाव तथा सल्लाह लाई वार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमाको मुख्य आधारको रूपमा लिइएको छ। साथै संघीय,प्रादेशिक नीति,योजना, राष्ट्रिय लक्ष्य र गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेको पन्चवर्षीय योजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना,मालिका गाउँपालिकाको आ.ब.८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम,आर्थिक विधेयक र विनियोजन विधेयकका प्रमुख सिद्धान्त र प्राथमिकता उपर सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यले पेश गरेका सम्पूर्ण सुझावहरू लगायतका नीतिगत विषयलाई पनि आधार लिइएको छ।

यसको साथै मालिका गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको लागि सरोकार राखे राजनीतिकर्मी,बुद्धिजीवि,समाजसेवी,विषयगतशाखा,कर्मचारी,शिक्षक,सुरक्षाकर्मी,संचारकर्मी तथा सम्पूर्ण मालिकाबासीबाट प्राप्त राय,सुझाव तथा सल्लाह समेत वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमाका आधार रहेका छन्।

सभाध्यक्ष ज्यू तथा सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरू:

अब म गाउँपालिकाको समग्र आर्थिक अवस्था तथा चालु बजेटको कार्यान्वयनको समीक्षालाई संक्षेपमा प्रस्तुत गर्दछु।

- आ.ब.८०/८१ मा कुल रु ५५ करोड १ लाख ९७ हजार २९२ बजेटमध्ये चालु तर्फ ३६ करोड ४९ लाख २९ हजार ४९६र पुँजीगत तर्फ १८ करोड ५२ लाख ६७ हजार ७९६ विनियोजन भएकोमा जेठ मसान्त सम्मको वित्तीय प्रगति ६५.८५ प्रतिशत भएको छ। जसमध्ये चालुतर्फ ६७.४४ प्रतिशत, पुँजीगत तर्फ ६२.७२ प्रतिशत प्रगति भएको छ। जसमा आर्थिक विकास तर्फ ४८.९९ प्रतिशत सामाजिक विकास तर्फ ६५.२२ पूर्वाधार विकास तर्फ ७०.९७ प्रतिशत वन वातावरण र विपद व्यवस्थापन तर्फ ४३.२६ प्रतिशत र संस्थागत विकास र सुशासन तर्फ ६८.३६ प्रतिशत प्रगति देखिएको छ।
- आन्तरिक आयतर्फ आ.ब २०८०/८१ को अनुमानित आय रु ५५ लाख रहेकोमा २०८१ जेष्ठ मसान्तसम्म आइपुग्दा रु ४४ लाख ६८ हजार १६३ संकलन भएको छ।
- कृषि तर्फ लागत साझेदारीमा १५६ टनेल वितरण, ३०० क्विनटल आलु विउ वितरण, १८६९ कृषक किसान सूचीकरणमा आबद्ध, ९००० दाँते ओखर रोपण भएको छ भने पशु विकास तर्फ १५६ जना पहिलो बेत व्याउने भैसीलाई सुत्केरी भत्ता वितरण, ८००० डोज पि.पि.आर खोप, ६०० लम्पी स्किन विरुद्ध खोप, ३००० डोज खोरेत रोग विरुद्ध खोप, १०००० कुखुरालाई रानीखेत विरुद्धको खोप, ५८४ जना कृषकलाई आन्तरिक तथा बाह्य परजीवि औषधि वितरण र ७१ गोबरको नमूना परीक्षण सम्पन्न भएको छ।
- आ.ब. २०८०/२०८१ मा कुल १५८२ जना सूचीकृत बेरोजगार मध्ये १६६ जनाले रोजगारी प्राप्त गरेका छन्। वैदेशिक रोजगारीमा जाने ५७ जनालाई पुन श्रम स्वीकृति, १७ जनालाई सिलाईकटाई तालिम, ४१ जनाले इलेक्ट्रिशियन, पलम्बिङ्ग, हेयरकटिङ्ग तालिम प्राप्त गरेका गरेका छन्।
- आ.ब. ७९/८० मा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको प्रतिवेदन अनुसार देशभरका स्थानीय तहमा तृतीय र गाउँपालिकामा देशभरमै प्रथम स्थान हासिल गर्न सफल भएको हुँदा कार्यसम्पादनमा क्रमश सुधारोन्मुख देखिएको छ।

- आ.ब. ७९/८० को अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट ०.६८ प्रतिशत बेरुजु कायम भई मालिका गाउँपालिका जिल्लामै कम बेरुजुमा दोस्रो स्थान प्राप्त गर्न सफल भएको हुँदा सुशासनको मार्गमा भएको यथार्थ अवस्था छ।
- आ.ब. ८०/८१ मा कुल १८३ आयोजनाहरू मध्ये उपभोक्ता समितिबाट ६४ वटा, कोटेशन मार्फत ६ वटा, बोलपत्र आवहान मध्ये २१ वटा, अमानतबाट ९ वटा र परामर्श सेवाबाट ६ वटा योजनाहरू सम्पन्न भएका छन्।
- आगामी दुई वर्ष भित्र मालिका गाउँपालिकाको प्रत्येक घरधुरीमा स्वच्छ खानेपानीको पहुँच पुर्याउनको लागि एक घर-एक धारा खानेपानी आयोजना संघ तथा प्रदेश सरकारको सहकार्य र सरोकारवालाहरूको सहभागितामा हालसम्म वडा नं. ४ मा एक घर-एक धारा खानेपानी आयोजना सम्पन्न भएको छ। साथै, एक घर-एक धारा खानेपानी आयोजना अन्तर्गत थप ३३४ वटा घरधुरीमा खानेपानी धारा निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।
- गाउँपालिका पहुँच मार्ग लगायत गाउँपालिका भित्रका मुख्य सडकहरूको निर्माण तथा ग्राभेलमा स्तरोन्नति कार्यलाई तिव्रता प्रदान गरिएको छ। जसमा १२ किमी नयाँ सडक, १४ किमी स्ट्रक्चर सहितको ग्राभेल, ५०० मिटर आर.सि.सि. ढलान तथा ६० किमी सडकको स्तरोन्नति गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।
- कृषि तथा पशु विकासमा आधारित उद्यमशीलता परियोजना अन्तर्गत ४४ वटा व्यवस्थित बाखा खोर निर्माण, ५३ वटा भकारो सुधार, २६३ उन्नत जातका बाखा वितरण, ३७ वटा उन्नत जातका बोका वितरण, ५५ वटा बंगुर वितरण, १०४ घर मौरी घर वितरण, ३३९ क्वीन्टल उखुको विउ वितरण, लोकल जातका ६०५० कुखुरा वितरण, विभिन्न मेसिनरी औजार ५ वटा, २७ वटा तौल मेसिन, ३३ वटा स्थायी टनेल निर्माण लगायत विभिन्न कृषकसमूह, महिला समूह, सहकारीहरूलाई क्षमता विकास तालिम संचालन गरिएको छ। जसको फलस्वरूप ४२३ घर परिवार कृषि तथा पशु उद्यमी तर्फ आकर्षण हुने देखिएको छ भने आगामी वर्षदेखि मासु, अण्डा, तरकारी, मौरी र उखुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बन्ने सम्भावना रहेको छ।
- स्वास्थ्य तर्फ निशुल्क स्वास्थ्य शिविर अन्तर्गत ९३२ जना आँखा जाँच, १२१८ जनाको दाँत तथा मुख सम्बन्धी रोगको उपचार, ३४० जना महिला रोग सम्बन्धी विशेषज्ञ सेवा,

३२५ जना पाठेघरको मुखको क्यान्सरको स्कृनिङ सेवा, २८ जना पाठेघर खसेका महिलाहरूको रिड प्रेसरी सम्बन्धी सेवा र ४५ जना मोतिबिन्दुको अप्रेसन गरि जम्मा २८६० जनालाई सेवा प्रदान गरिएको छ।

- आ.ब. ८०/८१ को जेष्ठ मसान्तसम्म विभिन्न विपदजन्य घटनाबाट ६० घर प्रभावित भएकोमा राहत स्वरूप २० लाख ३२ हजार २४५ सहायता प्रदान गरिएको छ।
- मालिका गाउँपालिकाको प्रशासकिय भवनको करिब ८५ प्रतिशत प्रगति भएको छ । वडा नं १ को कार्यालयले आफ्नै भवनबाट सेवा प्रवाह सुरु गरेको छ। वडा नं ५ को छापमा भएको जीर्ण भवनलाई मर्मत गरी सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ भवनको रूपमा प्रयोग गरिएको छ। वडा नं २ को च्यानडाँडामा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइको भवन निर्माण गरिएको छ।
- मौजुदा कर्मचारी संरचना दरबन्दी संख्याको पुनरावलोकन गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, मध्यमकालिन संरचना निर्माण, वडा र गाउँपालिकामा विद्युतीय हाजिरि प्रणाली जडान, कार्यालयको सुरक्षाको लागि वडा तहमै CCTV जडान गरी गाउँपालिकादेखि अनुगमन, सहकारीहरूको क्षमता विकास, भूमिहीन सुकम्बासीहरू निस्सा वितरणको अन्तिम रूप, बाल विवाह तथा महिला हिंसा न्यूनीकरण सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम, कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकास तालिम, निशुल्क स्वास्थ्य शिविर, विद्यार्थीसँग अध्यक्ष कार्यक्रम तथा उपाध्यक्षसँग अभिभावक कार्यक्रम लगायतका मुख्य कार्यक्रम संचालन भएका छन्।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म गाउँपालिकाको बजेट प्रणालीमा देखिएका अवसर र चुनौती संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

अवसर:

- ◆ स्थानीय सरकारहरू संविधानतः स्थापना भई २२ वटा एकल अधिकार र १५ वटा साझा अधिकार किटान भएकोमा सोही आधारमा हालसम्म ९९ वटा कानून निर्माण गरी प्रभावकारी शासन सञ्चालनको आधार तयार हुनु।

- ◆ संविधान तथा कानूनले तय गरेका तहगत सरकारका बीच नीतिगत, कानूनी, संस्थागत र कार्यगत संरचनाहरूबीच समन्वय र अन्तरसम्बन्ध मजबुत हुनु साथै तीनै तहको सरकारले तर्जुमा गर्ने योजना, नीति, मध्यमकालिन खर्च संरचना, बजेट र बार्षिक कार्यक्रमबीच Vertical र Horizontal अन्तरआबद्धता सकारात्मक हुनु।
- ◆ गाउँपालिकाको आ.ब. ८०।८१ देखि ८४।८५ सम्मको लागि तर्जुमा गरिएको प्रथम पन्चवर्षीय आवधिक योजना र मध्यमकालिन संरचना(आ.ब. ८१।८२ देखि ८३।८४) लाई दिगो विकासका लक्ष्यहरू(२०१५-२०३०) सँग आन्तरिकीकरण गरी स्पष्ट लक्ष्य निर्धारण भई विकासको मार्गचित्र तयार हुनु।
- ◆ गाउँपालिका भौगोलिक विविधतामा धनी रहेकोले विभिन्न प्रकारका कृषि।पशु उत्पादनको व्यवसायीकरण, उद्योगको लागि कच्चा पदार्थको उपलब्धता, पर्यटनको प्रबल सम्भावना रहनुले तिव्र आर्थिक विकासको मार्गप्रशस्त हुनु ।
- ◆ युवाहरूले देश विदेशमा रोजगारीको क्रममा सिकेका ज्ञान, सीपको प्रयोग गरी व्यवसायिक कृषि, पशुपालन, घरेलु तथा साना उद्योग र व्यापार व्यवसाय सँग जोडी गाउँपालिकाको विकासलाई तिव्रता प्रदान गर्ने अवसर प्राप्त हुनु ।
- ◆ गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन, वडा कार्यालय भवन तथा शाखा कार्यालयहरूको सुदृढीकरण हुँदै गएकोले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र जनमैत्री बनाउने अवसर प्राप्त हुनु ।
- ◆ सूचना प्रविधिको तिव्र विकास तथा सञ्जालीकरणले विद्युतीय शासन संस्थागत गर्ने अवसर प्राप्त हुनु ।
- ◆ संघ तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा एक घर-एक धारा खानेपानी आयोजना मार्फत् अधिकतम जनतालाई स्वच्छ खानेपानीको पहुँचमा ल्याउनु ।
- ◆ गाउँपालिकामा सडक सञ्जालको व्यापक विस्तार भए सँगै निर्माण भएका सडकको स्तरोन्नती गरी आवगमन सहज तुल्याउने अवसर प्राप्त हुनु ।
- ◆ ८ वटै वडामा स्वास्थ्य चौकी निर्माण भईसकेको, सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई भवनहरू स्थापना भई संस्थागत सुधार हुने क्रममा रहेको अवस्थामा आधारभूत

तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा घर-घरमा उपलब्ध गराउनको लागि पूर्वाधार निर्माण हुनु ।

- ◆ गाउँपालिकामा सकारात्मक सोच र भावना भएका नागरिकहरुको वसोबास रहनु ।

चुनौती:

- विश्वव्यापी आर्थिक मन्दी तथा राष्ट्रिय आर्थिक संकटको कारण संघ तथा प्रदेश सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण रकम कटौती भई प्राप्त भएको, गाउँपालिकाको न्यून आन्तरिक आय र सीमित स्रोत तथा साधनको समुचित परिचालन मार्फत सार्वजनिक खर्चलाई उपलब्धिमूलक र नतिजामूलक बनाउनु,
- प्रतिस्पर्धी क्षमता तथा तुलनात्मक लाभ उच्च भएका क्षेत्रमा युवालाई आकर्षित गरी उद्यमशीलता मार्फत गाउँपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरण गर्नु,
- मालिकाको विकासको निमित्त संघ, प्रदेश, निजी क्षेत्र, सहकारी, नागरिक समाज लगायत सम्बद्ध सबैको सार्थक सहभागिता जुटाउनु,
- गाउँपालिकामा पर्याप्त जनशक्तिको व्यवस्था गरी सार्वजनिक प्रशासनलाई व्यवसायिक,दक्ष र नतिजामूलक बनाइ सरकारको उद्देश्य प्राप्तिसमा प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्नु,
- बहुआयमिक रूपमा नागरिकको समग्र जीवनयापनमा आउने सामाजिक वैधता सहितको अर्थपूर्ण, मापनयोग्य र दिगो सकारात्मक परिवर्तन गर्नु।
- मालिकाको विकासको निमित्त संघ,प्रदेश,निजी क्षेत्र,सहकारी,नागरिक समाज लगायत सम्बद्ध सरोकारित पक्षको सार्थक सहभागिता जुटाउनु
- आन्तरिक रोजगारीका सीमित अवसरका कारण वैदेशिक रोजगारीका लागि युवा जनशक्ति पलायन हुनु
- पर्याप्त अवसरहरुको कमी र भौगोलिक विकटताको कारण भईरहेको बसाईसराइ रोक्नु।
- गाउँपालिकाको कठिन भौगोलिक परिवेश तथा पर्याप्त जनशक्तिको अभावको कारण प्रभावकारी सेवा प्रवाहमा कठिनाई हुनु।

- जलवायु परिवर्तनजन्य विपद ,बेमौसमी वर्षा तथा सुख्खापन जस्ता कारणबाट उत्पादन र उत्पादकत्वमा हास आइ रोजगारी आय र मानिसको जीवनयापनमा परेको असर न्यूनीकरण गर्नु

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म गाउँपालिकाको आ.व. २०८१।०८२ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता पेश गर्दछु:

उद्देश्य:

- ✓ कृषि,पर्यटन,उद्योग लगायतका क्षेत्रहरुको विकास र प्रवर्द्धन मार्फत दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने,
- ✓ उपलब्ध प्राकृतिक स्रोत साधन,श्रम शक्ति,पुँजी र प्रविधिको एकीकृत परिचालनबाट रोजगारी सिर्जना र गरिबी निवारण गर्ने,
- ✓ समुन्नत र मर्यादित जीवनका लागि शिक्षा,स्वास्थ्य,खानेपानी लगायतका सामाजिक पूर्वाधारहरुको समुचित विकास गर्ने,
- ✓ बजेट प्रणालीमा सुधार गरी सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने,
- ✓ सहज तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाह र जवाफदेही सार्वजनिक सेवा मार्फत मालिकाबासीलाई सुशासनको प्रत्याभूति गराउने ।

प्राथमिकता:

- ❖ कृषि र पर्यटन क्षेत्रको रूपान्तरण
- ❖ सरकारी,निजी र सहकारी क्षेत्रको सहकार्यमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि,
- ❖ रोजगारी सिर्जना र गरिबी निवारण
- ❖ गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण
- ❖ शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रको गुणस्तरीयता
- ❖ सुशासन,सार्वजनिक सेवा प्रवाह र मानव संसाधन विकास
- ❖ वातावरण संरक्षण,जलवायु परिवर्तन र विपद व्यवस्थापन
- ❖ प्रविधिको उच्चतम उपयोग

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरु,

बजेटले लिएका उद्देश्य हासिल गर्न देहायबमोजिम सुधार प्रस्ताव गरेको छुः

- सम्पूर्ण विकास आयोजनाहरूको कार्यप्रगति मूल्याङ्कन गुणस्तरीय बनाउन प्रत्येक महिना गाउँपालिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा सम्पूर्ण कार्यपालिका सदस्य,विषयगत शाखा प्रमुख, वडा सचिवहरूको उपस्थितिमा प्रगति समीक्षा गरी मासिक कार्यप्रगति रिपोर्ट कार्ड तयार गरिनेछ ।
- आगामी आ.व. को बजेट कार्यान्वयनका लागि बार्षिक कार्ययोजनामा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको कार्य जिम्मेवारी सहित श्रावण महिनाको अन्तिम भित्र तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । कार्ययोजना कार्यान्वयनको अवस्थाको विषयमा गाउँपालिका स्तरीय अनुगमन समिति,पूर्वाधार विकास समिति र सुशासन समितिद्वारा नियमित अनुगमन गरिनेछ ।
- विषयगत समितिको प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्न तथा निर्णय प्रकृयालाई वस्तुनिष्ठ बनाउनका लागि अत्यावश्यक निर्णय बाहेक कार्यपालिकाबाट निर्णय गर्दा विषयगत समितिले सिफारिस गरेपछि मात्र निर्णय गरिनेछ ।
- सार्वजनिक खरिद प्रकृयालाई खुला,पारदर्शी बनाउनका लागि विशेष परिस्थिति बाहेक मालसामान खरिद तथा निर्माण कार्यमा प्रतिस्पर्धा कायम गराउन १० लाख भन्दा माथिका सम्पूर्ण खरिदमा बोलपत्र आवहान मार्फत खुला प्रतिस्पर्धा बमोजिम गरिनेछ ।
- महालेखा परीक्षकको कार्यलयबाट विभिन्न आर्थिक वर्षमा औलाएका बेरुजुलाई क्रमश सम्परीक्षण गरि शुन्य बेरुजु गाउँपालिकाको रुपमा लैजाने र दिइएका सुझावहरूको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- अत्यावश्यक बाहेक नयाँ सडक निर्माण नगर्ने, सडक मर्मत तथा पुराना सडकको स्तरोन्नती गर्दा अनिवार्य रुपमा नाली निर्माण गर्ने, साथै Bio-Engineering (बायो इन्जिनियरिङ) कार्यक्रम मार्फत सडकको दाँया बाँया विभिन्न प्रकारका भुक्षय नियन्त्रण गर्ने विरुवाहरू लगाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- संघ र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएका योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गराउन अन्तर सरकार समन्वय मन्च र छिमेकी पालिकाहरूबीच सुमधुर सम्बन्ध बनाई दिगो विकास गर्न अन्तर पालिका संवाद मन्चको स्थापना गरिनेछ ।

- सडक,विद्यालय,स्वास्थ्य संस्था लगायतका आवश्यक पूर्वाधारको विकास गर्दा नक्साङ्कन गरी सोका आधारमा बहुसंख्यक जनता लाभान्वित हुने गरी छनौट र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बार्षिक विकास कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा जनताको अधिक सहभागिता र अपनत्व गराउन तथा जनता र जनप्रतिनिधिबीचको सुमधुर सम्बन्ध कायम गराउन जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- नागरिकलाई आफ्नो र सार्वजनिक महत्वको विषयमा जानकारी पाउने अधिकार सुनिश्चित गर्न तथा सेवा प्रदायक निकायहरू र जिम्मेवार पदाधिकारीहरूको सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न चौमासिक रूपमा गाउँपालिकाबाट हुने सार्वजनिक सुनुवाईका अलबा प्रत्येक वर्षको जेष्ठ मसान्त भित्र प्रत्येक वडामा कम्तीमा एकपटक सार्वजनिक सुनुवाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्षको चैत्र मसान्त भित्रमा वडाको कार्यसम्पादन तथा वित्तीय प्रगति ८० प्रतिशत भन्दा माथि पुर्याउने वडाहरूलाई नयाँ आर्थिक वर्षमा प्रोत्साहन स्वरूप रु.५ लाख थप बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले प्रदान गरेको अधिकार बमोजिम आगामी आ.व. २०८१।८२ को बजेट पेश गर्दछु । जसमा कुल बजेट ५५ करोड ९२ लाख ५४ हजार रहेको छ । यस मध्ये, चालु तर्फ रु. ३४ करोड ४५ लाख ४२ हजार र पुँजीगत तर्फ रु २१ करोड ४७ लाख १२ हजार विनियोजन गरेको छु ।

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको गाउँपालिका तथा वडा तहमा गाउँपालिका बाट विनियोजित बजेटका विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम र विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । जस मध्ये विषय क्षेत्रगत रूपमा समग्र बजेट विनियोजनको अवस्था निम्नानुसार रहेको छः

विषयक्षेत्र	बजेट	प्रतिशत
आर्थिक क्षेत्र	२ करोड २९ लाख ८० हजार	१०.६%
सामाजिक क्षेत्र	५ करोड ५९ लाख ४३ हजार	२५.२%
पूर्वाधार विकास	७ करोड ५६ लाख ८८ हजार	३४.०%
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	७० लाख २० हजार	३.२%
सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सुशासन	६ करोड ६ लाख ५६ हजार	२७.३%
जम्मा	२२ करोड २२ लाख ८५ हजार	१००.००%

सभाका सभाध्यक्ष ज्यू र सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म आगामी आ.व.८१/८२ का आर्थिक विकास तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

कृषि तथा पशु विकास:

१. मालिका गाउँपालिका भित्र रहेका युवा उद्यमी तथा कृषकहरुको उद्यमशिलता प्रवर्द्धन मार्फत् जिविकोपार्जन सुधार गर्न कृषि तथा पशु विकासमा आधारित युवा उद्यमशिलता विकास परियोजना बहुवर्षीय रूपमा सञ्चालनको लागि गाउँपालिकाबाट ७०% लागत साझेदारी स्वरूप रु ७० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२. गाउँपालिका भित्रका पशुपालन व्यवसायहरुको विशिष्टीकरण, पशुपंक्षीको नश्व सुधार आहारको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य सेवामा उन्नत प्रविधि र प्राविधिक पहुँचको लागि एक भेटेनरी डाक्टरको व्यवस्था गर्न रु ५ लाख २५ हजार विनियोजन गरेको छु ।
३. वडा नं. ३, हाड्दीमा रहेको सुपथ मूल्य पसललाई प्रोत्साहनको लागि रु २० हजार विनियोजन गरेको छु ।
४. रूपान्तरणकारी योजनाको रूपमा रहेको दाँते ओखर रोपण तथा उत्पादन कार्यक्रमको लागि रु. १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
५. उत्कृष्ट कृषक सम्मान कार्यक्रम मार्फत् प्रत्येक वडामा व्यावसायिक कृषि र पशुपालनको क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने कृषक तथा उद्यमी प्रोत्साहन तथा सम्मान कार्यक्रमको लागि रु ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
६. गाउँपालिकाको ५०% र कृषकको ५०% लागत साझेदारीमा टनेल वितरण कार्यक्रमको लागि रु ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

७. निःशुल्क आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा कार्यक्रमको लागि रु १ लाख विनियोजन गरेको छु ।
८. गाँउपालिका नमुना कृषि फर्मको लागि रु १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
९. आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको लागि पशु औषधी वितरणको लागि रु ८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
१०. उत्कृष्ट पशु पालक उद्दमीको लागि प्रोत्साहन तथा सम्मान कार्यक्रमको लागि रु ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
११. रेविज, लम्की स्किन लगाएतका महामारी रोग विरुद्ध खोप कार्यक्रमको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु ।
१२. मालिका गाउँपालिकालाई अर्गानिक पालिकाको रूपमा स्थापित गर्नको लागि सबै ८ वटामा भर्मकम्पोष्ट र झोलमोल बनाउने सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
१३. पाडी बेच्ने प्रचलन बढी भएकोले त्यसको न्यूनीकरण गर्नको लागि पहिलो बेत व्याउने पाडी सुत्केरी हुँदा प्रोत्साहन अनुदान स्वरूप ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
१४. पशु तथा बाली स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखी सम्पूर्ण वडामा **पशु स्वास्थ्य शिविर तथा बाली संरक्षण शिविर कार्यक्रम** अन्तर्गत २ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
१५. जंगली बन्यजन्तुबाट परेको क्षति न्यूनीकरण गर्न सम्बन्धित निकायसँग समन्वयमा बाली संरक्षणको लागि २ लाख विनियोजन गरेको छु ।

उद्योग, पर्यटन, व्यवसाय:

१६. युवा युवतीहरूको पलायन रोक्नको लागि इलेक्ट्रीसियन, हेयर कटिङ्ग, ड्राइभिङ्ग, पलम्बिङ्ग, सिलाइकटाइ, बुटिक, सेनिटरी प्याड निर्माण, पेन्टिङ्ग जस्ता सीपमूलक तालिम संचालन गर्नको लागि ४ लाख विनियोजन गरेको छु ।
१७. गाउँ फर्क प्यारा कार्यक्रम अन्तर्गत २०० जना युवा उद्यमी सिर्जना गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१८. **"हाम्रो उत्पादन हाम्रो स्वाभिमान"** अन्तर्गत स्थानीय उत्पादनलाई प्रवर्द्धन र उपयोग गरिनेछ । रोजगारी र उद्यमशीलता उन्मुख स्वरोजगारका लागि सीप पुँजी र व्यवसायिक तालिम उपलब्ध गराइनुका साथै सुरुवाती व्यवसाय गर्न आवश्यक पर्ने बीउ पुँजी सहूलियतपूर्ण व्याजदरमा उपलब्ध गराउन रु १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

१९. व्यवसायिक रूपमा उद्यम व्यवसाय गर्ने उद्यमी तथा कृषकहरूलाई ब्यवसायिक प्रोत्साहन गर्नको लागि व्यवसायमा ब्याज अनुदान कार्यक्रमको दायरा विस्तार गर्न रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

२०. "घुमौँ मालिका चिनौँ मालिका" भन्ने नारामा साथ वडा नं १ को तिखेचुली र ज्यामिरे गुफा ,वडा नं २ को बुढिकोट डाँडा र सैरै दह ,वडा नं ३ को विनोद स्मृति पार्क र मदाने लेक,वडा नं ४ को मालिका मन्दिर,पिस पार्क, चमेरे गुफा, वडा नं ५ को लेकपोखरा,वडा नं ६ को भिल्लेमेला,वडा नं ७ को कुमालगाउँ मन्दिर ,वडा नं ८ को योगिकुटी,थानापती मन्दिर,मर्भुङ्ग कोट लगायतका स्थानमा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि रु ४ लाख विनियोजन गरेको छु ।

२१. मालिका ८ सिमलटारीमा रहेको आध्यात्मिक ज्ञान केन्द्रलाई सकारात्मक सौँच विकास गर्ने केन्द्रको रूपमा स्थापित गर्न तथा सोको व्यवस्थापनको लागि रु ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

२२. आ.ब. २०७७/०७८ मा गाउँपालिकाको साझेदारीमा संचालन गरिएको प्यारागलाईडिङ्ग व्यवसायिक उडानलाई निजी क्षेत्रको सहभागितामा नियमित उडानको लागि रु १ लाख ५० हजार विनीयोजन गरेको छु ।

२३. जनजातिहरूको विभिन्न परम्परागत संस्कृति तथा सम्पदाहरूको संरक्षण,प्रवर्द्धन र विकास गर्न मागमा आधारित कार्यक्रम संचालनका लागि रु १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

२४. गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूलाई सुचना प्रविधिजन्य सामाग्रीबाट सुविधा सम्पन्न बनाउने उद्देश्यले गाउँपालिकाको ७५ प्रतिशत र सहकारीको २५ प्रतिशत लागत साझेदारीमा "एक सहकारी एक ल्यापटप प्रिन्टर कार्यक्रम " अन्तर्गत रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

२५. उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि रु ८ लाख विनियोजन गरेको छु ।

श्रम तथा रोजगार

२६. आ.ब. २०८१/०८२ मा गाउँपालिका तथा वडा तहमा दक्ष कामदारको ज्याला तथा निर्माण सामाग्री गाउँपालिकाबाट लागत साझेदारी हुने गरी प्रधानमन्त्री रोजगार

कार्यक्रमसँग साझेदारीमा आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्नको लागि रु. ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

सामाजिक विकास:

अब म आगामी आ.व.८१/८२ का सामाजिक विकास तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

स्वास्थ्य:

२७. स्वास्थ्य सेवालाई शहीद, बेपत्ता परिवार, द्वन्द्व पीडित, गरिब, दलित ,अपाङ्गता भएका तथा उत्पीडित समुदायका व्यक्तिहरूलाई समेत सर्वसुलभ र पहुँचयोग्य बनाउन **स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम** को लागि रु १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
२८. स्वास्थ्य संस्थाको सेवा प्रवाहलाई नागरिकमैत्री बनाउन वडा नं ८ मर्भुङ्ग वडा नं १ नेटा वडा नं ५ छापहिले र वडा नं ४ अर्खबाङ्गमा थप पुँजीगत सुधार गरी भौतिक व्यवस्थापन र उपकरणको व्यवस्थाको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
२९. वडा नं १,२ र ३ का नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य पहुँचको विस्तार गर्न दर्लिङ्ग स्वास्थ्य चौकीमा अत्याधुनिक उपकरण सहितको ल्याब आगामी वर्षदेखि संचालनमा ल्याउनको लागि आवश्यक जनशक्ति र सामग्रीहरूको प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
३०. गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण स्वास्थ्य चौकीहरूमा ग्रामीण अल्ट्राशाउण्ड विस्तार गर्दै निशुल्क रूपमा गर्भवती महिलाहरूलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि १ लाख ३० हजार विनियोजन गरेको छु ।
३१. विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको स्वस्थ जीवनशैली प्रवर्द्धन गर्न विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम हरेक विद्यालयमा संचालन गर्नको लागि १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
३२. भौगोलिक रूपमा दुर्गम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने सुत्केरी, गर्भवती महिलालाई स्वास्थ्य संस्थासम्म आइपुग्न **आमा सुरक्षा कार्यक्रम** मार्फत एम्बुलेन्सलाई १२ महिना नै निवार्ध रूपमा संचालन गर्न ४ लाख बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
३३. महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको भूमिकाको उच्च मुल्याङ्कन गर्दै गाउँपालिकाबाट दिईदै आएको यातायात खर्च तथा प्रोत्साहनको लागि रु ९ लाख १२ हजार विनियोजन गरेको छु ।

३४. स्वस्थ जीवनशैली निर्माण गर्न,योग आराधाना, सकारात्मक सोचको प्रवर्द्धन गर्ने, जडीबुटीको अध्ययन तथा अभिलेखीकरण गर्न नागरिक आरोग्य केन्द्र र आयुर्वेद गाउँघर क्लिनिकको माध्यमबाट **योग र आयुर्वेद कार्यक्रम** संचालन गर्न रु १० लाख विनियोजन गरेको छु।
३५. गाउँपालिकाभित्र विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाको सुविधा पर्याप्त नभएको हुँदा समय समयमा विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर(आँखा शिविर,मुटु रोग,मधुमेह तथा मृगौला सम्बन्धी रोग,मुख तथा दन्त रोग,नाँक,कान,घाँटी र महिला रोग) विशेषज्ञ चिकित्सकहरूको माध्यमबाट **निशुल्क स्वास्थ्य शिविर** सेवा लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु।
३६. दुर्व्यसनीमा परेका युवाहरूलाई मनोपरामर्श तालिम प्रदान गर्नको लागि रु १ लाख विनियोजन गरेको छु।
३७. नागरिकहरूलाई निशुल्क रूपमा स्वास्थ्य संस्थामा औषधिको पर्याप्त व्यवस्था गर्नको लागि रु ११ लाख विनियोजन गरेको छु।

शिक्षा:

३८. अति विपन्न,अशक्त परिवार तथा फरक क्षमताका बालबालिकाहरूलाई सिकाइमा सहजीकरण गर्न **"मालिका गाउँपालिका सबैको आस्था,सुधारिदिन्छु सबैको अवस्था"** भन्ने कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न विपन्न तथा जेहेनदार छात्रावृत्ति कार्यक्रम अन्तर्गत १ लाख विनियोजन गरेको छु।
३९. गाउँपालिकाका कक्षा ११ र १२ संचालनमा रहेका विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूलाई उद्यमशीलता,स्वरोजगारी र स्वावलम्बी भाव सिर्जना गर्न **"पढ्दै कमाउँदै तथा सिक्दै कमाउँदै कार्यक्रम"** हरू संचालन गरी विद्यालयमै करेशाबारी निर्माण गर्ने,मौरी पालन गर्ने जस्ता नमूना कार्यक्रमहरू संचालन गर्न ६ लाख विनियोजन गरेको छु।
४०. सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर सुधारका निमित्त विद्यालय व्यवस्थापन समिति,अभिभावक संघ तथा समग्र अभिभावकहरूको क्षमता विकास गर्न तथा विद्यार्थी र विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन गर्नको लागि **"अभिभावक सँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम"** को लागि ३ लाख र **"विद्यार्थीसँग अध्यक्ष कार्यक्रम"**, को लागि ५ लाख विनियोजन गरेको छु।
४१. शिक्षा सुधारका सवालमा विभिन्न शैक्षिक क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पुर्याउन सफल हुनु भएका विज्ञ समूहको सहभागितामा **शैक्षिक सम्मेलन** आयोजना गर्नको लागि १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।

४२. अन्तरविद्यालय शैक्षिक अनुभव आदानप्रदान गर्न अन्तरविद्यालय लघु भ्रमण कार्यक्रमको लागि २ लाख विनियोजन गरेको छु।
४३. गाउँपालिकाले कक्षा १ देखि कक्षा ८ सम्म लागु गरेको स्थानीय पाठ्यपुस्तक "**हाम्रो मालिका**"लाई प्राप्त पृष्ठपोषण र सुझावको आधारमा सुधार,परिमार्जन, संसोधन र छपाइ गरी निशुल्क वितरण गर्नको लागि ९ लाख विनियोजन गरेको छु।
४४. विद्यालयको नतिजामा गुणस्तरीयता ल्याउन गाउँपालिका, विद्यालय र अभिभावको त्रिपक्षीय साझेदारीमा **Semi Hostel** को कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गराइ संचालन गर्नको लागि रु ६ लाख विनियोजन गरेको छु।
४५. आधारभूत र प्राथमिक तहका विद्यालयको लागि क्रमागत रूपमा "**एक विद्यालय एक कम्प्युटर प्रिन्टरको**" व्यवस्था गर्नको लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु।
४६. सबै तहको शिक्षक आपुर्तिलाई सहज बनाउन शिक्षक बैङ्क व्यवस्थित गर्नको लागि रु १लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
४७. आधारभूत र माध्यमिक तहसम्मको परीक्षालाई प्रतिस्पर्धात्मक र अनुमानयोग्य बनाउने उद्देश्य अनुरूप कक्षा ४ देखि कक्षा ९ सम्मको परीक्षा गाउँपालिका स्तरीय बनाउनका लागि ६ लाख विनियोजन गरेको छु।
४८. शिक्षकहरुको लागि विषयगत तालिम,कार्यशाला,गोष्ठी तथा क्षमता विकास कार्यक्रमको लागि ३ लाख विनियोजन गरेको छु।
४९. शिक्षा सुधारमा उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने अभिभावक, विद्यार्थी, शिक्षक, प्रध्यानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति लाई प्रोत्साहन तथा सम्मान कार्यक्रमको लागि रु १ लाख विनियोजन गरेको छु।

युवा तथा खेलकुद:

५०. गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरि बार्षिक खेलकुद कार्यक्रमको कार्यतालिका निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनको लागि खेलकुद विकास कार्यक्रमको लागि रु ३ लाख विनियोजन गरेको छु।
५१. अन्तर स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबीच समन्वय,सहकार्य र सुमधर सम्बन्ध बढाउन तथा गाउँपालिका भित्रका शिक्षक,कर्मचारी तथा युवा कल्बहरुको खेल क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्न **मालिका रनिङ्ग शिल्ड**को आयोजना गर्नको लागि रु ६ लाख विनियोजन गरेको छु।

५२. गाउँपालिका भित्र रहेका विद्यार्थीहरूको अन्तरनिहित क्षमता प्रफुष्टन गर्न तथा विद्यालय स्तरीय खेल क्षेत्रको विकास गर्न राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड कार्यक्रम संचालन गर्न रु १ लाख विनियोजन गरेको छु।

५३. गाउँपालिकाभित्र रहेका योग्यता पुगेका लोकसेवा पढ्न इच्छुकहरूलाई लोकसेवा तथा शिक्षक सेवा आयोगको कक्षा संचालन गर्नको लागि २ लाख विनियोजन गरेको छु।

५४. विद्यार्थीहरूको अन्तरनिहित क्षमता प्रफुष्टन गर्नको लागि शैक्षिक प्रदर्शनी कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।

पूर्वाधार विकास:

सभाध्यक्ष महोदय:

अब म आगामी आ.व.८१/८२ का पूर्वाधार विकास तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

५५. "सडक पूर्वाधारको विकास: मालिकाको समृद्धिको आधार" भन्ने नारालाइ आत्मसाथ गर्दै सडक पूर्वाधारलाई आवश्यकता औचित्यतता र सान्दर्भिकताको आधारमा व्यवस्थित गरी दिगोपना सुनिश्चित गर्ने नीतिका साथ सडक निर्माणका कार्यक्रम संचालन गर्न सडक पूर्वाधार तर्फ गाउँपालिका तर्फ निम्नानुसारका सडकहरूको स्तरोन्नति तथा निर्माण कार्य गर्नको लागि निम्नानुसारको बजेट विनियोजन गरेको छु:

सडकको नाम	विनियोजित बजेट, रु.
ओडारमुनी कुतलडाँडा घ्यूखोला चिसापानी खण्ड सडक स्तरोन्नति मालिका ५ गुल्मी	३० लाख
रातीपोखरी सतीम्ला वस्तीमा पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम मालिका गा.पा वडा नं ६ गुल्मी	२० लाख
बोम आठधारा नेटा मो बा	१७ लाख
पाटाखर्क भिल्लेमेला मो.बा मालिका २	१ लाख ५० हजार
पधेराखोला घुम्ती लिलिङ्ग मो बा मालिका १	१ लाख
भालदुला घमिरखोला मोटरबाटो स्तरोन्नति मालिका ७	२ लाख ५० हजार
फलेतारुख एकपाखे सडक मर्मत मालिका ५	१ लाख

टोटेपात्ला घोरापानी मो बा निर्माण मालिका ७	१० लाख
--	--------

५६. मालिका गाउँपालिका भित्रका तपशीलका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई आ.ब. ८१/८२ मा स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम(LISP) साझेदारीमा संचालन गर्नको लागि देहायबमोजिमको रकम विनियोजन गरेको छु:

तपशील:

क्र.स.	आयोजना/कार्यक्रम	गाउँपालिकाबाट विनियोजित रकम(रु)	अन्य निकायबाट विनियोजित रकम	जम्मा विनियोजित रकम
१	फूलबारी चोरकाटे अर्जे बोम नेटा भिमिगिठे सडक(संघीय र गाउँपालिका) समपूरक तर्फ	१ करोड ५० लाख	१ करोड ५० लाख (राष्ट्रिय योजना आयोग)	३ करोड
२	फूलबारी चोरकाटे अर्जे बोम नेटा भिमिगिठे सडक(प्रदेश र गाउँपालिका) समपूरक तर्फ	२५ लाख	२५ लाख (प्रदेश समपुरक कोष मार्फत)	५० लाख
३	नेटा दर्लिङ्ग हाङ्दी गंगरे मो.बा. वडा नं १,२,३(प्रदेश र गाउँपालिका) समपूरक तर्फ	२० लाख	२० लाख (प्रदेश समपुरक कोष मार्फत)	४० लाख
४	सिमलटारी मर्भुङ्ग मैदान अर्खावाङ्ग मो.बा. (प्रदेश र गाउँपालिका) समपूरक तर्फ	२५ लाख	२५ लाख (प्रदेश समपुरक कोष मार्फत)	५० लाख
५	मालिका पिस पार्क निर्माण	१८ लाख ५० हजार	-	१८ लाख ५० हजार
६	बनमारा झारबाट ब्रिकेट कोइला उत्पादन कार्यक्रम	२० लाख	-	२० लाख
७	आलु उत्पादन प्रशोधन तथा बजारीकरण कार्यक्रम	१५ लाख	-	१५ लाख
८	फूलबारी चिसापानी निस्तीखोला देउराली भिमिगिठे सडक(प्रदेश र गाउँपालिका) समपूरक तर्फ	३० लाख	-	३० लाख
९	दक्सुमारे हुल सिमलटारी सडक	३० लाख	-	३० लाख
१०	मर्मत सम्भार कोष	२५ लाख	-	२५ लाख
११	भवन मर्मत सम्भार(वडा कार्यालय)	२२ लाख	-	२२ लाख

	सबै)			
१२	खिररुख घुम्ती मेहाले मा.वि महाबिर ग्वालिचौर मो बा	१० लाख	-	१० लाख
१३	दर्लिङ्ग पाटाखर्क डाडर भिमगिठे सडक	३० लाख	-	३० लाख
१४	समपुरक कोष (सडक बोर्ड नेपाल तथा विभिन्न गैसस तथा स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम(LISP) साझेदारीमा)	२० लाख	-	२० लाख
जम्मा रकम				६ करोड ६० लाख ५० हजार मात्र।

५७. मालिका गाउँपालिका भित्रका सडक मर्मत, सिँचाई योजना निर्माण, सामुदायिक भवन निर्माणका लागि देहायबमोजिमको बजेट विनियोजन गरेको छुः

आयोजनाको नाम	विनियोजित रकम रु
घमिरखोला जाबुने अल्काचौर सिँचाई योजना मालिका ८	१ लाख ५० हजार
रानाको घुम्तीदेखि आरना सिढि निर्माण मालिका ४	१ लाख ५० हजार
बाह्रमुनी चौदुङ्गा आठधारा सडक मालिका ५	२ लाख
स्वार देखि कम मो बा मालिका २	२ लाख
रातीपोखरी व्याडमिन्टन कोट निर्माण मालिका ६	१ लाख
दधिलाल स्मृति सामुदायिक भवन मालिका ४	५ लाख
कमिरेखोला पुरी टोल सिँचाई मालिका २	१ लाख
बाखाखोर किमुकारुख दुधिलाबोट पात्लेखर्क मो बा मालिका ४	५ लाख
रानाबारी रालेपाटा लेकपोखरा मो बा मालिका ५	१ लाख
गुणेखोला सिँचाई आयोजना मालिका ७	१ लाख
राम्चे कोप्चे कुतलगाउँ मो बा मर्मत मालिका ६	५ लाख
रालेपाटा हुलाकघर मो बा मर्मत मालिका ५	१ लाख
लोसे विश्वकर्मा मन्दिर मालिका ५	३ लाख
दलित सामुदायिक भवन मालिका १	१ लाख
नगर प्रहरी बिट निर्माण	१ लाख

५८. सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत सुरक्षित नागरिक आवास कार्यलाई निरन्तरता दिई गाउँपालिकालाई खरेघर मुक्त बनाउनको लागि रु. ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

५९. गाउँपालिका भित्र विभिन्न झोलुङ्गे पुल तथा ट्रस पुल निर्माणको कार्यको लागि रु. १ लाख विनियोजन गरेको छु ।

६०. निर्माण भएका सडक तथा भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भार कार्यको लागि मर्मत संभार कोषमा रु. ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।

६१. राष्ट्रिय आविष्कार केन्द्र सँगको साझेदारीमा अनुसन्धान, नवप्रवर्तन र आविष्कार सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि रु. २ लाख विनियोजन गरेको छु ।

६२. पटौटी-मदाने विपिया मो.बा. मालिका-३ को विस्तृत सम्भ्यावता अध्ययन गर्नको लागि निर्माण कार्यको लागि रु ४ लाख र सोही योजनाको वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कनको लागि रु ४ विनियोजन गरेको छु ।

६३. गाउँपालिकाको ५०% र लाभग्राहीको ५०% लागत साझेदारीमा सिँचाई पाइप खरिद कार्यको लागि रु. ४ लाख विनियोजन गरेको छु ।

खानेपानी:

६४. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र गाउँपालिका समेतको सहभागितामा एकीकृत मालिका एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना अन्तर्गत २ करोड ६० लाख विनियोजन गरेको छु ।

भवन निर्माण तथा मर्मत:

६५. गाउँपालिका तर्फ निम्नानुसारका कार्यालय तथा अन्य भवनहरू निर्माण तथा स्तरोन्नतिको लागि निम्नानुसारको बजेटको व्यवस्था गरेको छु:

भवनको नाम	विनियोजित बजेट, रु.
गाउँपालिका प्रशासकीय भवन निर्माण	९० लाख
गाउँपालिकाको प्रशासकिय भवनको इन्टेरियर डेकोरेशन निर्माण	९० लाख
मर्भुङ्ग कोट निर्माण	१० लाख

अतिथि गृह संरक्षण	५ लाख
वि.पी. स्मृति भवन निर्माण	१ लाख
विनोद स्मृति भवन निर्माण	५० हजार
अतिथि गृह भवन फर्निचर निर्माण	९ लाख
कुमालगाउँ सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण र च्याडडाँडा सामुदायिक भवन स्तरोन्नति	८० लाख

६६. खरको छानामुनी रहेका घर परिवारको मनसुनजन्य विपद आवास निर्माणको लागि ३ लाख विनियोजन गरेको छु।

६७. अन्य स्थानीय तहहरू सँगको साझेदारीमा आयोजनाहरू सञ्चालन गर्नको लागि रु. २ लाख विनियोजन गरेको छु।

सामाजिक समावेशीकरण:

अब म आगामी आ.व.८१/८२ का सामाजिक समावेशीकरण तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

६८. महिला सशक्तिकरण मार्फत हरेक क्षेत्रमा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्दै आर्थिक सशक्तिकरण तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमलाई रु ३ लाख विनियोजन गरेको छु।

६९. बालबालिकाहरूको हक हित संरक्षण गर्दै विविध गतिविधिहरूमा उनीहरूको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्न बालबालिका कार्यक्रम तर्फ १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।

७०. लैङ्गिक समानता कायम गर्न तथा महिलाहरूको मूलप्रवाहीकरणको लागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मूलप्रवाहीकरण परीक्षण, GESI Audit कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

७१. अनाथ, असहाय, अपाङ्गता भएका टुहुरा, अशक्त तथा आफ्नो जीवनयापन आफै धान्न नसक्ने वर्गलाई गाउँपालिकाको समन्वयमा विभिन्न गैर सरकारी संस्थासँग सहयोगका कार्यक्रमहरू संचालन गर्न अपाङ्ग सहयोग कार्यक्रमको लागि रु १ लाख विनियोजन गरेको छु।

७२. जेष्ठ नागरिकको जीवन सम्मानित सुरक्षित र व्यवस्थित बनाइ उनीहरूको ज्ञान सीप र अनुभवलाई गाउँपालिकाको समृद्धिको लागि उपयोग गर्न जेष्ठ नागरिकको सम्मान कार्यक्रमको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

७३. विपन्न दलित लक्षित कार्यक्रमहरू(आरन सुधार,सिलाइ पेशा संरक्षण,पन्चेबाजा संरक्षण,कटुवाल संरक्षण) संचालन गर्न दलित लक्षित कार्यक्रमको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:

अब म आगामी आ.व.८१/८२ का आर्थिक वन,वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

७४. प्रत्येक वस्तीमा रहेका पानीका परम्परागत स्रोतहरूलाई संरक्षण र पुनरभरण गर्ने कार्यक्रम लागु गर्ने,गाउँमा भएका पोखरीहरूको मर्मत सम्भारको लागि मुहान संरक्षणको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

७५. जलवायु परिवर्तनले कृषि,जलस्रोत,स्वास्थ्य,पर्यटन,उर्जा,वन,जैविक विविधता तथा पूर्वाधार क्षेत्रहरूमा ल्याउने प्रतिकूल प्रभावका बारे ज्ञान र जनचेतना वृद्धि गर्न तथा जलवायुजन्य विपत्तिबाट हुने हानी नोक्सानीहरूको कमी गर्न "जलवायु अनुकूलनमा महिला:मालिका गाउँपालिकामा पहिला" कार्यक्रम संचालन गर्न रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

७६. गाउँपालिका भित्र विभिन्न विपदजन्य समस्या समाधान गर्न विपद व्यवस्थापन कोषमा रु १५ लाख विनियोजन गरेको छु।

७७. गाउँपालिका भित्र रहेका महत्वपूर्ण जडीबुटीको अध्ययन,अनुसन्धान र अभिलेखीकरणको गर्ने कार्यको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा सुशासन व्यवस्थापन:

अब म आगामी आ.व.८१/८२ का सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा सुशासन व्यवस्थापन तर्फका बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु:

७८. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बार्षिक विकास कार्यक्रममा चैत्र मसान्त भित्र आफ्नो कार्यसम्पादन ८४ प्रतिशत प्रगति हासिल गरेको हुँदा प्रोत्साहन स्वरूप वडा नं. ३ लाई रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु।

७९. पदाधिकारीको सेवा सुविधा वापत रु ८७ लाख विनियोजन गरेको छु।

८०. गाउँपालिका भित्र रहेका स्थायी कर्मचारी, करार कर्मचारी, एक वडा एक प्राविधिक, आँखा उपचार केन्द्रको कर्मचारी, गाउँपालिका शिक्षक अनुदान, नगर प्रहरी पारिश्रमिक वापत रु ४ करोड ९७ लाख ९८ हजार विनियोजन गरेको छु।
८१. स्थानीय भत्ता, महङ्गी भत्ता, पोषाक, बीमा, योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण तथा उपादान कोष, वैठक भत्ता, फिल्ड भत्ता, ६३ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
८२. कर्मचारीको कल्याण कोषमा रुपमा रु १० लाख विनियोजन गरेको छु।
८३. गाउँपालिका भित्रका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता विकास तथा अन्तरपालिका अनुभवलाई साझेदारी गर्न रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु।
८४. मालिकाभित्रका प्रतिभाहरूको पहिचान तथा प्रफुष्टन गर्नको लागि मालिका तारा संचालन गर्नको लागि १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
८५. न्यायिक कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउनको लागि न्यायिक ईजलाश कक्षको स्थापना गर्ने, वडा तहमा गठन भएका मेलमिलाप केन्द्रको संस्थागत क्षमता विकास र मेलमिलापकर्ताहरूको पुनर्ताजगी तालिम संचालन गर्न २ लाख विनियोजन गरेको छु।
८६. कर्मचारीको जिम्मेवारी कायम गरी जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न कार्यसम्पादन सूचकको विकास गरी कार्यसम्पादन सम्झौता गरिनेछ। सो आधारमा उत्कृष्ट हुने कर्मचारीलाई पुरस्कारको लागि १० लाख विनियोजन गरेको छु।
८७. वडा नं २ को च्यानडाँडा र वडा नं ५ को छापहिलेबाट श्रावण महिना देखि हप्तामा १ दिन सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक पर्ने कार्यालय व्यवस्थापनका लागि रु ३ लाख विनियोजन गरेको छु।
८८. संघ प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच भएका सकारात्मक कार्यहरूको आदानप्रदान तथा सुमधुर सम्बन्ध कायम गराउन अन्तर सरकार समन्वय मन्च र अन्तर पालिका संवाद मन्चको स्थापनाको लागि १ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
८९. गाउँपालिका भित्रका सबै वडा कार्यालय, विद्यालय तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा द्रुत गतिको इन्टरनेट सेवा जडान गरी सेवा प्रवाह व्यवस्थित गर्नको लागि १० लाख विनियोजन गरेको छु।
९०. गाउँपालिकाको समग्र आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौगोलिक परिवेश झल्किने गरी वृत्तचित्र तयार गर्नको लागि ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
९१. मालिका गाउँपालिका भित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको बायोमेट्रिक तरिकाबाट नवीकरण गरी गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिनेछ। साथै प्रत्येक

चौमासिकमा वैङ्कसँगको समन्वयमा टोलटोलमा गई सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि २ लाख विनियोजन गरेको छु।

९२. जनताका आवाजहरुलाई सुन्न तथा जनता र जनप्रतिनिधिको सुमधुर सम्बन्ध कायम गराउन जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम संचालनमा ल्याउनका लागि २ लाख विनियोजन गरेको छु।

९३. सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सेवा प्रवाहको स्व मूल्याङ्कन जस्ता माध्यमबाट पारदर्शी, मितव्ययी, जवाफदेही र प्रभावकारीता अभिवृद्धि गरी नागरिकप्रति जवाफदेही स्थानीय सरकारको वातावरण सृजना गर्नको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

९४. सार्वजनिक जवाफदेहीता तथा सूचनाको हक प्रत्याभूतीको व्यवस्था गर्न गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, सहकारी, उपभोक्ता समिति, टोल विकास संस्था, सूचना अधिकारीहरुलाई सूचना अधिकारीहरुको क्षमता विकास तालिम संचालन गर्न ३ लाख विनियोजन गरेको छु।

९५. गाउँपालिका भित्र रहेका मुख्य बजार क्षेत्र तथा महत्वपूर्ण सार्वजनिक स्थानको सुरक्षा संवेदनशीलतालाई मध्यनजर गर्दै CCTV क्यामेरा जडान गर्नको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

९६. गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न संघ, संस्था, आमा समूह, युवा क्लब, बाल क्लब, साँस्कृतिक समूह, महिला समूह, समाजसेवी समूह, सम्पर्क समाज, पैरवी समूह लगायतसँगको समन्वयमा गाउँपालिकाको समग्र विकास तथा सुशासनलाई प्रवर्द्धन गर्न रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।

९७. गाउँपालिकाबाट सम्पादन भएका सम्पूर्ण कृयाकलापहरुको जानकारी तथा सम्प्रेषण गर्न संचारजगतको भूमिका महत्वपूर्ण भएको हुँदा मालिकासँग मिडिया कार्यक्रमलाई निरन्तरताको लागि रु १ लाख विनियोजन गरेको छु।

९८. गाउँपालिकाको तथ्याङ्क तथा अभिलेखलाई व्यवस्थित गर्नको लागि रु १ लाख रकम विनियोजन गरेको छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म मालिका गाउँपालिका ८ वटा वडाहरुलाई वडा संचालन खर्चवापत एकमुष्ट रूपमा रु २९ लाख विनियोजन गरेको विनियोजन गरेको छु। जसमध्ये:

वडा नं.	विनीयोजित रकम, रु.
१	३ लाख ४ हजार
२	३ लाख २३ हजार
३	३ लाख ११ हजार
४	२ लाख ८७ हजार
५	३ लाख १९ हजार
६	३ लाख ५ हजार
७	३ लाख २१ हजार
८	३ लाख ३० हजार
जम्मा	२९ लाख

सभाध्यक्ष महोदय:

अब म मालिका वडा विकास कार्यक्रम तर्फ वडागत रुपमा निम्नानुसारका आयोजनाहरुमा रकम विनीयोजन गरेको छु:

वडा नं. १				
क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	विनीयोजित रकम, रु.	कैफियत
१	भौतिक पुर्वाधार	शाखा मो.बा मर्मत	२ लाख ५० हजार	
२		इजरा धाक मो बा	४ लाख	
३		फेदि कल्लेरी सल्लाखर्क घो बा	५० हजार	
४		भलखाडा उदिनढूङ्गा घो बा	५० हजार	
५		झँक्रीबारी जैसिपोखरा माझगाउँ सिढि निर्माण(प्रधानमन्त्री रोजगारसँग साझेदारी)	१ लाख	
		जम्मा	८ लाख ५० हजार	

१	आर्थिक विकास	थोपा सिंचाई साबिक ७ र ८	५० हजार	
२		तोरी भटमासर तरकारी बिउ खरिद	७५ हजार	
३		बाली संरक्षण कार्यक्रम	५० हजार	
४		इजरा भल्खडा माझगाउँदेखि तिखेचुली पर्यटकीय स्थल सिढी निर्माण(प्रधानमन्त्री सँग साझेदारी)	२ लाख	
५		जैसीपोखरा चाम्रे कृषि सडक	१ लाख ५० हजार	
		जम्मा	५ लाख २५ हजार	
१	सामाजिक विकास	घैयाखेत खा पा	४० हजार	
२		गहतेखोला ईजरा खा पा	५० हजार	
३		भूमिचौर प्रा वि मर्मत सम्भार	५० हजार	
४		युवा तथा खेलकुद कार्यक्रम	२५ हजार	
५		गराखोला मुहान तथा धारा व्यवस्थापन	५० हजार	
६		महिला तिज कार्यक्रम	२५ हजार	
७		अमर मा वि शैक्षिक भ्रमण कक्षा ८,९,१०	१ लाख २५ हजार	
८		जनजाति विकास कार्यक्रम	२५ हजार	
९		दलित सचेतना कार्यक्रम	२५ हजार	
		जम्मा	४ लाख १५ हजार	
१	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	विपद् व्यवस्थापन	१ लाख ९० हजार	
		जम्मा	१ लाख ९० हजार	
१	संस्थागत विकास तथा सुशासन	सार्वजनिक सुनुवाई	१५ हजार	
२		टोल संयोजक व्यवस्थापन	२५ हजार	
३		कार्यालय सामग्री खरिद	७२ हजार	
		जम्मा	१ लाख १२ हजार	
		कुल जम्मा	२० लाख ९२ हजार	

वडा नं. २

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	रकम	कैफियत
१	भौतिक पूर्वाधार	मोटरबाटो मर्मत सम्भार	५ लाख ५० हजार	
२		पाटाखर्क चौतारीडाँडा मो.बा	१ लाख ५० हजार	
३		च्यानडाँडा भकिम्ले सिरुखर्क बाघखोर मो बा	१ लाख	
४		गुन्माड जन्तेदुङ्गा मो.वा.	१ लाख	
५		धाडिम चाप्रे मो बा	१ लाख	
६		भकिम्ले मो बा मर्मत	५० हजार	
		जम्मा	१० लाख ५० हजार	
१	सामाजिक विकास	महिला दलित तथा जनजाति विकास कार्यक्रम	१ लाख ५० हजार	
२		शिक्षक अभिभावक तथा विद्यार्थी सम्मान कार्यक्रम	५० हजार	
३		शिक्षक तथा अभिभावकसँग तालिम तथा गोष्ठी कार्यक्रम	५० हजार	
४		एकादशी मेला व्यवस्थापन	५० हजार	
५		कसिलाबाझ सिरुखर्क खेल मैदान	५० हजार	
६		गोफलेगैरा खेलमैदान निर्माण	८० हजार	
७		उखु पेल्ले दह ट्रष्ट निर्माण(प्रधानमन्त्री रोजगारसँग साझेदारी)	१ लाख ६० हजार	
८		पाटाखर्क ट्रष्ट मर्मत	५० हजार	
		जम्मा	६ लाख ४० हजार	
१	आर्थिक विकास तर्फ	कृषि तथा पशु विकास कार्यक्रम	१ लाख	
२		अंगारा भङ्गारा कृषि सडक	५० हजार	
३		बाली संरक्षण कार्यक्रम	५० हजार	
४		प्रधानमन्त्री रोजगारसँग साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गतका आयोजना (च्याडडाँडा सिँडी निर्माण,दर्लिङ्ग बजार उचालदुङ्गा सिडी निर्माण, वडा कार्यालय जाने बाटो सिडी निर्माण)	१ लाख ७० हजार	
५		महाबिर उल्यार कृषि सडक	१ लाख	

६		उन्नत जातका फलफूल विरुवा वितरण कार्यक्रम	५० हजार	
७		सेतादुङ्गापुरी टोल सिचाई योजना	५० हजार	
८		ढाड सिचाई योजना	१ लाख	
९		सिमखोला सिचाई योजना	५० हजार	
		जम्मा	७ लाख २० हजार	
१	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	परेवा संरक्षण कार्यक्रम	२० हजार	
२		विपद व्यवस्थापन	२ लाख ४१ हजार	
		जम्मा	२ लाख ६१ हजार	
१	सुशासन तथा संस्थागत विकास	सार्वजनिक सुनुवाई	१५ हजार	
२		संघ संस्था सहायता	३० हजार	
		जम्मा	४५ हजार	
		कुल जम्मा	२७ लाख १६ हजार	

वडा नं. ३

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	रकम	कैफियत
१	पूर्वाधार विकास	मेहाले मा वि अर्खवाङ्ग मो बा	१ लाख	
२		जुकेना कल्भर्ट	१ लाख ३० हजार	
३		माझको खोला देखि एकपाटे जोड्ने पुल मो बा	५० हजार	
४		विरोटा पाण्डेय मुलघर मो बा	५० हजार	
५		एकपाखे मरनडाँडा मोटरबाटो. (प्रधानमन्त्री रोजगार सँगको लागत साझेदारी)	१ लाख	
६		दशै मो बा मर्मत संभार	३ लाख	
		जम्मा	७ लाख ३० हजार	
१	आर्थिक विकास	तरकारी तथा फलफूल बिउ वितरण	७० हजार	
२		माहुरी घर निर्माण तथा व्यवस्थापन	५० हजार	
३		बालि संरक्षण कार्यक्रम	५० हजार	

४		दलित लक्षित घाट टूट्ट निर्माण	१ लाख	
५		बिसौना माछापोखरी मर्मत	५० हजार	
६		जनजाती लक्षित कार्यक्रम	८० हजार	
७		महिला लक्षित कार्यक्रम	५० हजार	
		जम्मा	४ लाख ५० हजार	
१	सामाजिक विकास	हाड्डी मेहाले मा वि रंगरोगन	२ लाख	
२		शहिद विनोद स्मृती पार्क व्यवस्थापन(प्रधानमन्त्री सँग लागत साझेदारी)	१ लाख	
३		शैक्षिक गुणस्तर सुधार	१ लाख	
४		उत्कृष्ट विद्यालय शिक्षक अभिभावक विद्यार्थी सम्मान	५० हजार	
५		शिवालय मन्दिर निर्माण	१ लाख	
६		सिमकाचौर खेल मैदान निर्माण	१ लाख	
		जम्मा	६ लाख ५० हजार	
१	सुशासन तथा संस्थागत विकास	सार्वजनिक सुनुवाई	१५ हजार	
२		आर्युर्वेद औषधि वितरण कार्यक्रम	२८ हजार	
३		वडा कार्यालय व्यवस्थापन तथा सामग्री खरिद	५० हजार	
४		टोल विकास संस्था परिचालन	२० हजार	
५		पटौटी टोल विकास संस्था भवन मर्मत	५० हजार	
६		पोखरीडाँडा सुर्खाल मो बा	५० हजार	
७		सकारात्मक उत्प्रेरणा कार्यक्रम	५० हजार	
८		हे पो व्यवस्थापन	५० हजार	
९		रचनात्मक कार्यहरु	२५ हजार	
१०		अवलोकन भ्रमण	६० हजार	
		जम्मा	३ लाख ९८ हजार	
१	विपद व्यवस्थापन	लाकुरी रुख पहिरो नियन्त्रण	१ लाख	
२		विपद व्यवस्थापन	१ लाख	
		जम्मा	२ लाख	

	कुल जम्मा		
		२४ लाख २८ हजार	

वडा नं. ४

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	रकम	कैफियत
१	भौतिक पूर्वाधार	झाँक्रिखोरे मूलाबारी मालिका पिस पार्क	१ लाख ५० हजार	
२		दशै मो बा मर्मत संभार	२ लाख	
३		युवा लक्षित खेल मैदान निर्माण	१ लाख	
४		भालदुला कालाओडार खा पा मर्मत	१ लाख ५० हजार	
		जम्मा	६ लाख	
१	आर्थिक विकास	आरन सुधार तथा संरक्षण	५० हजार	
२		घरघरमा अगाडि फूलवारी पछाडि करेशाबारी	१ लाख ५० हजार	
३		वन्यजन्तु बाट बाली संरक्षण	५० हजार	
		जम्मा	२ लाख ५० हजार	
१	सामाजिक विकास	डडुवाघाट ट्रष्ट निर्माण	२ लाख ५० हजार	
२		बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	२० हजार	
३		फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा शौचालय सामाग्री वितरण	८५ हजार	
४		दलित जनजाति तथा जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम	९५ हजार	
५		मालिका ४ निवासीसँग पुनर्मिलन कार्यक्रम	१ लाख	
६		शैक्षिक गुणस्तर सुधार	१ लाख ५० हजार	
७		घरघरमा जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम	५० हजार	
		जम्मा	७ लाख ५० हजार	

१	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	विपद् व्यवस्थापन	२ लाख ४१ हजार	
		जम्मा	२ लाख ४१ हजार	
१	संस्थागत विकास तथा सुशासन	टोल विकास संस्था सहयोग कार्यक्रम	४० हजार	
२		वडा कार्यालय व्यवस्थापन तथा कार्यालय घेराबार	१ लाख ३० हजार	
३		संघ संस्था सहयोग र कटुवाल खर्च	६८ हजार	
४		सार्वजनिक सुनुवाई	१० हजार	
		जम्मा	२ लाख ४८ हजार	
		कुल जम्मा	२० लाख ८९ हजार	

वडा नं. ५

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	रकम	कैफियत
१	भौतिक	छापहिले मो.बा. मर्मत	४ लाख	
२		काउले धुपिकारुख भन्डारीडाँडा रालेपाटा पर्साका थुम्का पाखापानी पधेरा घो.बा(प्रधानमन्त्री सँग साझेदारी)	१ लाख ३० हजार	
३		पुरपानी वडा कार्यालय ठिन्के लेडेमेला मो.बा	१ लाख ५० हजार	
४		राजाका गोठाकना बाँझीपोखरी पैयाखर्क झाक्रीका खोर मो बा	१ लाख ३० हजार	
५		बोम नेटा कृषि सडक निर्माण	१ लाख	
		जम्मा	९ लाख १० हजार	
१	आर्थिक विकास	ओखरका विरुवा संरक्षण तथा मलजल,हलुवा वेद,ओखर रोपण कार्यक्रम	१ लाख ५० हजार	
२		स्थानीय जडीबुटी पहिचान प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५० हजार	
३		ओखरबोट पैयाखर्क खेलमैदान मर्मत तथा निर्माण	१ लाख	
४		पशु तथा कृषि विकास कार्यक्रम	७५ हजार	
५		दुख शिवालय मन्दिर मर्मत सम्भार	५० हजार	
६		लेकपोखरा माघीमेला व्यवस्थापन	५० हजार	

७		जंगली जनावर बँदेल तथा बाँदरबाट बाली संरक्षण कार्यक्रम	७० हजार	
		जम्मा	५ लाख ४५ हजार	

१	सामाजिक विकास	सिद्ध प्राविमा खानेपानी व्यवस्थापन तथा ढल निर्माण	१ लाख	
२		शौराखर्क कटुवाल गाउँ लिफ्टिङ्ग विद्युत सामग्री मर्मत तथा खरिद	२९ हजार	
३		छापहिले स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन	३५ हजार	
४		जमलपोखरा मा वि इलाढोका तथा फर्निचर मर्मत	१ लाख ५० हजार	
५		छापहिले मा.वि को विद्यालय भवन मर्मत सम्भार	१ लाख	
६		सुर्योदय प्रा वि को शौचालय मर्मत सम्भार	३० हजार	
		जम्मा	४ लाख ४४ हजार	
१	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	पैयापाटा हुलाक घर राउतका चौपारी मो बा निर्माण	१ लाख १५ हजार	
२		खानेपानी तथा सिँचाईका लागि पाईप खरिद (25प्रतिशत साझेदारी)	२ लाख	
३		विपद् व्यवस्थापन	१ लाख	
		जम्मा	४ लाख १५ हजार	
१	संघ संस्था विकास तथा सुशासन	शैक्षिक सुधार अन्तर्गत लागत साझेदारी कार्यक्रम	९९ हजार	
२		विविध साँस्कृतिक कार्यक्रम	५० हजार	
३		सीमान्तकृत महिला,दलित तथा जनजाति विशेष शैक्षिक जनचेतनामूलक कार्यक्रम	१ लाख ८६ हजार	
४		सार्वजनिक सुनुवाई	१५ हजार	
		जम्मा	३ लाख ५० हजार	
		कुल जम्मा	२६ लाख ६४ हजार	

वडा नं. ६

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	रकम	कैफियत
१	भौतिक पुर्वाधार विकास	मोटरबाटो मर्मत सम्भार	३ लाख	
२		भिरालीखोला नमूनाटोल सडक निर्माण	५० हजार	
३		चोरकाटे आँटी,कैदले खामसल,ठाँटी कँडेलपाटा परिपोखरा मोटरबाटो	१ लाख ५० हजार	
४		पौवाखोला बाँसखोला,डाँड,ठूलापँधेरा सिम मो.बा	१ लाख ५० हजार	
५		डाँडावारी,पौवा विरौटा कुमालखोला पिपलबोट मो बा	१ लाख ५० हजार	
६		प्रधानमन्त्री रोजगारसँग साझेदारी कार्यक्रम पैदलमार्गतर्फ(राम्चे मरुङ्गेडेरा, पुरानो हे पो धोती पाटा,उपल्लीपौवा देउराली,रत्निगाढे,पौवा पल्लावारी,उदिका एक्लेसल्ला,पोखरावारी मुख्खेटोला)	१ लाख ५० हजार	
		जम्मा	९ लाख ५० हजार	
१	आर्थिक विकास	कृषकसँग लागत साझेदारी कार्यक्रम (५०%)	२ लाख	
२		उखु खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५० हजार	
३		पशु औषधी तथा तरकारी बिउपल खरिद	४० हजार	
४		महिला लक्षित च्याउ खेती कार्यक्रम	३० हजार	
५		तोरी खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५० हजार	
६		मौरी सामाग्री तथा तालिम कार्यक्रम	८० हजार	
७		हिउँदे तथा वर्षे फलफुल प्रवर्द्धन कार्यक्रम	५० हजार	
		जम्मा	५ लाख	
१	सामाजिक विकास	शैक्षिक गुणस्तर सुधार अर्जे माध्यमिक विद्यालय	५० हजार	
२		शैक्षिक गुणस्तर सुधार रैनादेवी प्राथमिक विद्यालय	२५ हजार	
३		महिला सशक्तिकरण तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	५० हजार	
४		शैक्षिक गुणस्तर सुधार रानीपोखरी आ वि. विज्ञान प्रयोगशाला	५० हजार	
५		संस्कृति संरक्षण तथा मेला व्यवस्थापन	५० हजार	
६		शौराखर्क कटुवाल गाउँ लिफ्टिङ्ग विद्युत सामाग्री मर्मत तथा खरिद	१ लाख	

७		शैक्षिक गुणस्तर सुधार फुलवारी आधारभुत प्राथमिक विद्यालय	२५ हजार	
८		शैक्षिक गुणस्तर सुधार कालिका प्राथमिक विद्यालय कुमालगाउँ	५० हजार	
९		औषधीको समुचित प्रयोग सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम अर्जे स्वास्थ्य चौकी	१ लाख ५० हजार	
१०		औषधीको समुचित प्रयोग सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई अर्जेबेसि	५० हजार	
११		आयुर्वेदिक गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन	१ लाख	
		जम्मा	७ लाख	
१	संस्थागत विकास तथा सुशासन	सडक सूचना पाटी निर्माण	१ लाख ३० हजार	
२		सार्वजनिक सुनुवाई	१० हजार	
३		योग शिविर संचालन कार्यक्रम	२० हजार	
४		विकास योजना तथा लाभग्राहीको अभिलेख कार्यक्रम	४० हजार	
५		युवा विद्यार्थी क्लब खेलकुद सामग्री खरिद कार्यक्रम	४३ हजार	
		जम्मा	२ लाख ४३ हजार	
	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन			
१		विपद् व्यवस्थापन	५० हजार	
		जम्मा	५० हजार	
		कुल जम्मा	२४ लाख ४३ हजार	

वडा नं. ७

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	रकम	कैफियत
१	भौतिक पूर्वाधार	शाखा मोटरबाटो मर्मत	६ लाख	
२		चुदारखोला बनेखोला घैयाछारे मो बा	१ लाख ५० हजार	
३		भारराखे दुधिलेखर्क मो बा	१ लाख	
४		वडा कार्यालय व्यवस्थापन	५० हजार	
५		काभ्रे कृषि सडक	१ लाख ५० हजार	

६		चौपारी निर्माण(प्रधानमन्त्री रोजगारसँग साझेदारी)	१ लाख	
७		बुढिचौर दीर्घ कोक्से मो बा	२ लाख	
८		टुनिखोला गौथले मो बा	१ लाख	
९		भानुपोखरा चोरकाटे मो बा	१ लाख	
		जम्मा	१५ लाख ५० हजार	
१	आर्थिक विकास	किम्बोट सिँचाई योजना	१ लाख	
२		जलजले सिँचाई पोखरी	१ लाख	
३		एक घर दुई फलफूल कार्यक्रम	१ लाख	
		जम्मा	३ लाख	
१	सामाजिक विकास	बरारुख आधारभूत विद्यालय सिढि मर्मत	५० हजार	
२		बरारुख हेल्थ हर्ड मर्मत	५० हजार	
३		एम्बुलेन्स व्यवस्थापन	१ लाख	
४		खानेपानी व्यवस्थापन	१ लाख ५० हजार	
५		संस्कृति संरक्षण कार्यक्रम	७० हजार	
६		महिला तथा जनजाति लक्षित कार्यक्रम	५० हजार	
७		पँधेरो संरक्षण	१ लाख	
		जम्मा	५ लाख ७० हजार	
१	वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	विपद व्यवस्थापन	१ लाख ५० हजार	
२		फोहोरमैला व्यवस्थापन	७८ हजार	
		जम्मा	२ लाख २८ हजार	
१	संस्थागत विकास तथा सुशासन	सार्वजनिक सुनुवाई	१५ हजार	
२		टोल संयोजक व्यवस्थापन	३५ हजार	
		जम्मा	५० हजार	
		कुल जम्मा	२६ लाख ९८ हजार	

वडा नं. ८

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	योजनाको नाम	रकम	कैफियत	
१	भौतिक पूर्वाधार	टोपेटारी आपचौर कटाह मो बा	५० हजार		
२		दगास मैदान रामकृष्ण मो बा	१ लाख		
३		हुल देखि रोकेना मो.बा	१ लाख		
४		पौवा स्वार मो बा मर्मत	१ लाख		
५		अगेरपानी सेरा मो बा	१ लाख		
६		ताइरे देखि उपल्लो फल्लेनी घो बा	७० हजार		
७		जेठा गौडा नालछरे घो बा	१ लाख		
८		तप घो बा	३० हजार		
९		नमता धैरेनी घो बा	५० हजार		
		जम्मा	७ लाख		
१	सामाजिक विकास	देशान्तरि मन्दिर टूष्ट(घिनगडी)	१ लाख		
२		देविस्थान मन्दिर मर्मत हुल	१ लाख		
३		महिला युवा दलित लक्षित कार्यक्रम	५० हजार		
		जम्मा	२ लाख ५० हजार		
१	आर्थिक विकास	कृषि मेसिनरी औजार (५० प्रतिशत साझेदारी)	३ लाख		
२		चालिसे कुलो मर्मत	१ लाख		
३		दशै मोटर बाटो मर्मत	५ लाख ५९ हजार		
४		कालीखेत कुलो मर्मत	१ लाख		
५		सामुदायिक वनसँगको साझेदारीमा चिउरी रोपण कार्यक्रम	५० हजार		
६		प्रधानमन्त्री रोजगारसँग साझेदारी(ढोकाका पोखरा देखि बासपाटा घो.बा,करासे देखि दघास मैदान घो बा)	६९ हजार		
७		योगीकुटी जाने घो बा	२ लाख		
८		सामुदायिक वनसँगको साझेदारीमा चिउरीका विरुवा रोपण	५० हजार		

		जम्मा	१४ लाख २० हजार	
१	संस्थागत विकास तथा सुशासन	टोलटोलमा फ्रि वाईफाई	५० हजार	
२		सार्वजनिक सुनुवाई	१५ हजार	
३		बगरुख ट्रष्ट	१ लाख	
४		मर्भुङ्ग स्वास्थ्य चौकी एम्बुलेन्स मर्मत	२ लाख	
		जम्मा	३ लाख ६५ हजार	
१	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	विपद् व्यवस्थापन	१ लाख ३५ हजार	
		जम्मा	२८ लाख ७० हजार	
		वडा विकास तर्फ कुल जम्मा	२ करोड	

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आ.व. को बजेट कार्यान्वयनबाट लगानी विस्तार, रोजगारी वृद्धि तथा गरिबी निवारण भई गाउँपालिकाको समावेशी आर्थिक वृद्धि गर्न सघाउ पुग्ने आशा लिएको छु । बजेट तर्जुमाको क्रममा मैले सम्मानित सभामा पेश गरेको बजेटका सिद्धान्त र प्राथमिकतामा गहन छलफल गरी मार्गदर्शन गनुभएकोमा श्रद्धेय अध्यक्ष ज्यू प्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । साथै बजेट निर्माणको क्रममा सुझाव प्रदान गर्नुहुने वडाध्यक्ष ज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्य, सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी सुरक्षाकर्मी, किसान, मजदुर, उद्योगी, व्यवसायी, बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र, सहकारी, समुदाय, नागरिक समाज, सन्चारकर्मी, लगायत स्वदेश र विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण मालिका बासी आमा बुवा, दाजुभाई दिदी बहिनी हरूमा हार्दिक धन्यवाद सहित आगामी दिनमा समेत निरन्तर सहयोग प्राप्त भइरहने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।